

Σαραντατέσσερα χρόνια νωρίτερα, ξημερώ ματα πρωτομαγιάς ο Αλέξανδρος Παναγούλης ξεψυχούσε συνεπεία τροχαίου δυστυχήματος στην λεωφόρο Βουλιαγμένης. Στα 36 του χρόνια, εκλεγμένος βουλευτής με την Ε.Κ. Νέες Δυν., ήταν το σύμβολο της αντιδικτατορικής δράσης.

Τον Αύγουστο του ’68, ελάχιστα δευτερόλεπτα καθυστέρησης χάρισαν τη ζωή στον δικτάτορα και σηματοδότησαν την εκκίνηση της υπέρτατης δοκιμασίας του Παναγούλη στα μπουντρούμια των βασανιστηρίων της Ε.Σ.Α. Ακολούθησε η δίκη στο έκτακτο στρατοδικείο με απόφαση καταπέλτη. Δις εις θάνατον.

Ο ίδιος αρνήθηκε να αιτηθεί χάριτος, αλλά καθώς υπήρξε μια παγκόσμια κινητοποίηση, το καθεστώς δεν προχωρεί στην εκτέλεση, τον μεταφέρει στις φυλακές της Αίγινας, ακολούθως στο Μπογιάτι και δεν θεωρείται πια μελλοθάνατος.

Τον Αύγουστο του ’73 επιχειρείται μια χαλάρωση, παραχωρείται γενική αμνηστία στους πολιτικούς κρατούμενους και ο Παναγούλης καταφεύγει στην Φλωρεντία για να επιστρέψει το επόμενο έτος. Επτά καλοκαίρια μετά την απόπειρα, πάλι Αύγουστο, του ’75 ο βουλευτής πλέον Αλ. Παναγούλης καταθέτει στην πρώτη δίκη των βασανιστών τμήμα από τις εμπειρίες του:

«Από την πρώτη στιγμή και παρουσία των Λαδά, Τζεβελέκου, Καραμπάτσου άλλων ανωτέρων και ανωτάτων αξιωματικών, ο Θεοφιλογιαννάκος άρχισε με τα χέρια δεμένα πίσω να μου κάνει εγκαύματα με το τσιγάρο του, να μου τραβάει τα μαλλιά και να μου χτυπάει το κεφάλι ωρυόμενος και στη συνέχεια προχωρήσαμε για να φτάσουμε στο ΕΑΤ-ΕΣΑ.

Η ανάκριση άρχισε κλιμακούμενη από της περιοχής των γρονθοκοπημάτων, των εγκαυμάτων, της φάλαγγος και των ραβδισμάτων μέχρι και της περιοχής των σεξουαλικών βασανιστηρίων. Ο Θεοφιλογιαννάκος με χτύπησε με ένα καλώδιο, κατ' επανάληψη σε όλο μου το σώμα. Υπάρχουν ακόμη στην περιοχή των ώμων μου σημάδια γιατί το άκρο του καλωδίου ήταν δεμένο με σύρμα και δημιούργησε μεγαλύτερη πληγή. Και στη μια πλευρά και στην άλλη.

Ο ίδιος ο Θεοφιλογιαννάκος υπήρξε μάρτυρας όταν ο Μάλλιος και ο Μπάμπαλης μου είχαν περάσει σιδηρά βελόνη στην ουρήθρα και εθέρμαιναν το εκτός της ουρήθρας μέρος...»

«Αυτός που μου κρατάει το κεφάλι αρχίζει να το χτυπάει στον τοίχο. Χτυπάνε σαν μανιακοί. Είναι μανιακοί. Με βρίζουν με τις χειρότερες λέξεις. Με τη γλώσσα στεγνωμένη, προσπαθώ να πετάξω καμιά βρισιά να εξαγριώσω τον Θεοφιλογιαννάκο. Αρπάζει το κλομπ από τον Μπάμπαλη και αρχίζει να με χτυπάει παντού, μέχρις ότου το σώμα μου δεν αντιδράει στα χτυπήματα. Το αίμα δεν κυκλοφορεί πια. Τα σίδερα του κρεβατιού έχουν μπει στο σώμα και ο πόνος φαίνεται σαν βελονιές. Αισθάνομαι να παραλύω. Πότε θα τελειώσει; Ένα χέρι μου φράζει το στόμα. Μου κλείνουν τη μύτη και το στόμα. Δεν μπορώ να αναπνεύσω. Είναι το πιο οδυνηρό μαρτύριο. Χτυπήστε με όσο θέλετε, αλλά μην με πνίγετε, σκέφτομαι και συγκεντρώνω κάθε υπόλοιπο δύναμης. Πάλι το χέρι που μου φράζει το στόμα. Πνίγομαι. Πνίγομαι… Μια κραυγή. Ένα χέρι που είναι κοντά μου το δαγκώνω. Είναι ο Θεοφιλογιαννάκος. Μετά ένας λήθαργος».

Τον Οκτώβριο του '75 διεξάγεται η δεύτερη δίκη των βασανιστών και είναι πάνδημη η εντύπωση ότι οι αποφάσεις οι ποινές θα είναι ελαφρές.

Οι μέρες του Παναγούλη ήταν πλέον μετρημένες. Οι πιθανότητες, αν υπήρξαν ποτέ, να μάθουμε τι ακριβώς ήταν αυτό που τον καθιστούσε στόχο, αυτόν τον περίφημο φάκελο Ε.Σ.Α, καθώς και τις ακριβείς συνθήκες του τροχαίου ολοένα λιγοστεύουν. Οι δικοί του άνθρωποι, η μητέρα του Αθηνά, η σύντροφός του Οριάνα Φαλάτσι και το μεγαλύτερο τμήμα του Ελληνικού λαού ήταν πεπεισμένοι ότι ο θάνατός του δεν ήταν ατύχημα.

Όπως και να έχει, ο Παναγούλης νεκρός και ήρωας, άγαλμα και γραμματόσημο ήταν πλέον ολότελα ακίνδυνος.

Περισσότερα εδώ: **Ο Αλέκος Παναγούλης και το στίγμα του**